

Агата Кристи
Лебедова песен

I

Беше единадесет часа през една майска утрин в Лондон. Господин Коуан гледаше навън през прозореца на разкошната всекидневна на един апартамент в хотел „Риц“. Въпросният апартамент беше запазен за мадам Пола Назорков, известната оперна звезда, току-що пристигнала в Лондон. Господин Коуан, главният импресарио на мадам, чакаше за разговор с нея. Веднага обърна глава, когато вратата се отвори, но беше госпожица Рийд, секретарката на мадам Назорков, бледо експедитивно момиче.

– О, ти ли си, скъпа? Май мадам още не е станала? – попита господин Коуан.

Госпожица Рийд поклати глава.

Господин Коуан продължи:

– Каза ми да дойда в десет часа. Чакам от един час.

Не изрази нито възмущение, нито изненада. Господин Коуан наистина бе свикнал с капризите на артистичния темперамент. Беше висок човек, гладко избръснат, добре сложен и безупречно облечен. Косата му беше много черна и блестяща, а зъбите му – учудващо бели. Когато говореше, удължаваше „с“-тата, което не беше точно заекване, но много се приближаваше до него. Не се изискваше прекалено голямо въображение, за да се досети човек, че името на баща му вероятно е било Коен. В този миг се отвори една врата от другата страна на стаята и една елегантна млада францужойка влезе бързо.

– Мадам стана ли? Какво става, Елиз – попита с надежда Коуан.

Елиз веднага вдигна две ръце към небето.

– Мадам... тази сутрин сякаш е събрала гнева на седемнайсет дявола. От нищо не е доволна! За красивите жълти рози, които господинът ѝ изпрати снощи, каза, че са много подходящи за Ню Йорк, но че е идиотско да ѝ се изпращат в Лондон. Тук, каза тя, удачни са единствено червените рози и веднага отвори вратата и изхвърли жълтите рози в коридора. Те паднаха върху един много елегантен господин, военен, струва ми се, и той с основание се възмути!

Коуан повдигна вежди, но не показа никакви други емоции. После извади от джоба си малък бележник и написа „червени рози“.

Елиз бързо излезе през другата врата и Коуан отново се обърна към прозореца. Вера Рийд седна на бюрото и започна да отваря писма и да

ги сортира. Десет минути отминаха в мълчание, после вратата на спалнята се отвори шумно и Пола Назорков бурно влезе в стаята. Непосредственият ефект, който влизането ѝ предизвика, беше, че стаята сега изглеждаше по-малка, Вера Рийд – по-бледа, а Коуан се превърна в почти незабележима фигура от интериора.

– Ах! Деца, не съм ли точна? – възкликна примадоната.

Беше висока жена и не прекомерно пълна за певица. Ръцете и краката ѝ все още бяха слаби, а вратът ѝ беше колона на гръцки храм. Косата ѝ, която беше навита на голямо руло, стигащо до средата на врата ѝ, беше тъмночервена и блестяща. Дори и да дължеше, поне в известна степен, цвета си на къна, резултатът в никакъв случай не беше лош. Не беше млада жена, поне на четиридесет години, но чертите на лицето ѝ все още бяха красиви, въпреки че кожата ѝ бе отпусната и набръчкана около блестящите тъмни очи. Смехът ѝ беше като на дете, храносмилането – като на щраус, характерът – като на сатана и беше призната за най-големия драматичен сопран за своето време. Обърна се директно към Коуан и попита:

– Направи ли това, което те помолих? Махна ли онова ужасно английско пиано? Изхвърли ли го в Темза?

– Купих ви друго – отвърна Коуан и посочи към ъгъла, в който беше поставено.

Назорков се втурна към него, повдигна капака и възкликна:

– „Ерард“! Добре. Хайде сега да проверим.

Красивото сопрано се извиси в арпеджио, после два пъти леко премина нагоре-надолу по гамата, след това взе тихо един висок тон, задържа се на него, като все повече увеличаваше силата на звука, после отново утихна, докато съвсем се изгуби.

– О, какъв красив глас имам! Дори в Лондон гласът ми е красив – рече Пола Назорков с наивно задоволство.

– Да. И със сигурност ще плените Лондон така, както и Ню Йорк – съгласи се Коуан сърдечно.

– Мислиш ли? – попита певицата.

На устните ѝ се появи лека усмивка и беше очевидно, че за нея въпросът е просто банален.

– Със сигурност – увери я Коуан.

Пола Назорков затвори капака на пианото и отиде до масата с онази бавна, полюляваща се походка, която беше толкова ефективна на сцената.

– Добре, добре, нека да се захванем за работа. Уредил си всичко, приятелю, нали?

Коуан извади няколко листа от папка, която беше оставил на един стол и отбеляза:

– Няма големи промени. Ще пеете пет пъти в Ковънт Гардън, три пъти „Тоска“, два пъти „Аида“.

– „Аида“! Уф! Ще бъде неопишуема досада. „Тоска“, това е друга работа – каза примадоната.

– А, да „Тоска“ е вашата роля.

Пола Назорков се изправи.

– Аз съм най-великата Тоска на света – заяви тя.

– Така е. Недостижима сте – съгласи се Коуан.

– Предполагам, Роскари ще пее Скарпия?

Коуан кимна.

– И Емил Липи.

– Какво? – извика Назорков. – Липи, тази ужасна малка ревяща жаба, квак – квак – квак. Няма да пея с него, ще го ухапя, ще му издера лицето!

– Хайде, хайде – опита се да я успокои Коуан.

– Той не пее, казвам ти, той е нечистокръвно куче, което лае.

– Добре, ще видим, ще видим – каза Коуан.

Беше достатъчно умен, за да спори с темпераментни певци.

– А Каварадоси? – попита Назорков.

– Американският тенор Хенсдейл.

Тя кимна.

– Той е приятно малко момче и пее хубаво.

– И Барере ще пее арията веднъж, струва ми се.

– Той е артист. Но да допуснат тази крякаща жаба Липи да играе Скарпия! Уф! Няма да пея с него!

– Оставете това на мен – рече успокоително Коуан.

Покашля се и взе друг свитък листа.

– Уреждам специален концерт в Албърт Хол.

Назорков направи гримаса.

– Знам, знам, но всички го правят – каза Коуан.

– Ще се представя добре, ще бъде пълно до тавана, и ще имам много пари. Охо!

Коуан отново разрови листата и съобщи:

– А ето тук има едно съвсем различно предложение от лейди Ръстънбъри. Исква да отидете там и да пеете.

– Ръстънбъри? – Челото на примадоната се събърчи, сякаш тя правеше усилие да си спомни нещо. – Мярнах скоро това име. Град... или

май бе село, нали?

– Точно така, малко красиво местенце в Хертфордшир. А що се отнася до имението на лорд Ръстънбъри, замъка Ръстънбъри, това е наистина превъзходно старо феодално имение, с духове и семейни портрети, тайни стълби и луксозен частен театър. Въшливи са от пари и винаги дават по някое частно представление. Предлага да представим цяла опера, за предпочитане „Бътерфлай“.

– „Бътерфлай?“

Коуан кимна.

– И са готови да платят. Ще трябва да отменим ангажимента в Ковънт Гардън, разбира се, но дори и тогава ще си струва от финансова гледна точка. По всяка вероятност ще присъства член на кралското семейство. Ще бъде отлично разгласено.

Мадам повдигна все още красивата си брадичка.

– Имам ли нужда от реклама? – попита гордо тя.

– Още малко популярност няма да е излишна – отвърна невъзмутимо Коуан.

– Ръстънбъри, къде видях...? – промълви певицата.

Внезапно скочи и като изтича до масата в средата на стаята, започна да обръща страниците на вестника, който лежеше там. Изведнъж настъпи пауза, като ръката ѝ спря на една от страниците, после остави вестника да падне на пода и бавно се върна на мястото си. С типичните за нея бързи промени на настроението, сега изглеждаше съвсем друг човек. Беше много тиха и студена.

– Подгответе всичко за Ръстънбъри, бих искала да пея там, но при едно условие: операта трябва да бъде „Тоска“.

Коуан изглеждаше изпълнен със съмнения.

– Това ще е доста трудно за частно представление, разбирате ли, декори и всичко останало.

– „Тоска“ или нищо.

Коуан я погледна много внимателно. Това, което видя, изглежда го убеди, той кимна, изправи се и тихо каза:

– Ще видя какво мога да уредя.

Назорков също стана. Изглежда по-силно от обикновено желаше да обясни решението си:

– Това е най-голямата ми роля, Коуан. Мога да я изпея така, както никоя друга певица не я е пяла.

– Хубава роля е. Миналата година Джерица направи голям удар с нея – рече Коуан.

– Джерица! – извика тя и бузите ѝ се зачервиха. Продължи надълго и нашироко да му обяснява какво е мнението ѝ за Джерица.

Коуан, който беше свикнал да слуша мнението на певци за други певци, се абстрахира, докато тирадата приключи. После упорито заяви:

– Въпреки всичко тя пее „Виси д'арте“, лежейки по корем.

– А защо не? – попита Назорков. – Какво може да ѝ попречи? Аз ще я изпея легнала по гръб и размахвайки крака във въздуха.

Коуан, напълно сериозен, поклати глава и ѝ обясни:

– Не вярвам, че ще го направите. Все едно, понякога тези неща имат успех.

– Никой не може да изпее „Виси д'арте“ като мен. Аз я пея в духа на манастира, както добрите монахини ме учеха да пея преди много, много години. С глас на момче от хор или на ангел, без чувство, без страст – каза поверително Назорков.

– Знам. Чувал съм ви, вие сте чудесна – рече от сърце Коуан.

– Това е изкуство, да платиш цената, да страдаш, да преживяваш и накрая не само да знаеш всичко, а и да имаш сила да се върнеш назад, съвсем назад, към началото и да си върнеш изгубената красота на детското сърце – каза примадоната.

Коуан я погледна с любопитство. Гледаше настрана от него със странен празен поглед и нещо в него го накара да почувства, че го ползват тръпки. Устата ѝ беше леко отворена и тя тихо си прошепна няколко думи. Той едва ги долови.

– Най-последно. Най-последно... след всичките тези години – промълви тя.

II

Лейди Ръстънбъри беше амбициозна и артистична жена, като хармонично и напълно успешно поддържаше тези си качества. Имаше щастieto съпругът ѝ да не се интересува нито от амбициите ѝ, нито от изкуство и поради това не ѝ създаваше никакви пречки. Граф Ръстънбъри беше едър, честен мъж, който се интересуваше от коне и от нищо друго. Обожаваше съпругата си и се гордееше с нея. Беше доволен, че голямото му богатство ѝ позволяваше да реализира всичките си планове. Частният театър бил построен преди по-малко от сто години от дядо му. Това бе най-важната играчка на лейди Ръстънбъри – вече беше организирала там представянето на драма от Ибсен и на една пиеса от ултрамодерната школа, пълна с разводи и наркотици, а също и поетична фантазия с кубистки декори. Предстоящото изпълнение на „Тоска“ беше предизвикало широк интерес. Лейди Ръстънбъри бе поканила много отбрано общество за събитието и всички важни личности в Лондон щяха да присъстват.

Госпожа Назорков и придружаващите я бяха пристигнали точно преди обяд. Младият американски тенор, Хенсдейл, щеше да пее Кавадоси, а Роскари, известният италиански баритон, щеше да играе Скарпия. Разноските по представлението бяха огромни, но никой не се интересуваше от това. Пола Назорков беше в най-добро настроение, очарователна, благосклонна, проявяваща най-прелестната си и космополитна същност. Коуан беше приятно изненадан и се молеше това състояние на нещата да се запази.

След обяд компанията отиде до театъра и провери декорите и различните аксесоари. Оркестърът щеше да свири под диригентството на господин Самуел Ридж, един от най-известните диригенти на Англия. Всичко, изглежда, вървеше без спънки и, колкото и странно да е, този факт тревожеше господин Коуан. Чувстваше се по-комфортно в тревожна атмосфера, това необичайно спокойствие го безпокоеше.

– Всичко, за мой ужас, върви прекалено гладко. Мадам прилича на котка, която са нахранили със сметана. Прекалено хубаво е, за да продължи дълго, нещо сигурно ще се случи – промърмори си господин Коуан.

Може би в резултат от продължителните си контакти със света на операта у господин Коуан се беше развило шесто чувство и неговите

прогнози наистина се оправдаха. Беше малко преди седем часа вечерта, когато френската прислужничка Елиз изтича към него много разстроена.

– О, господин Коуан, елате бързо, моля ви, елате бързо!

– Какво е станало? – попита тревожно Коуан. – Мадам се е разсърдила за нещо... кавга... а? Това ли е?

– Не, не, не е мадам, сеньор Роскари, болен е, умира!

– Умира? О, хайде стига.

Коуан забърза след нея. Тя го поведе към спалнята на италианеца. Дребният мъж лежеше на леглото си, или по-скоро се мяташе върху него. Поредица конвулсии, които щяха да са смешни, ако не бяха толкова страшни. Пола Назорков се бе надвесила над него. Тя властно се обърна към Коуан.

– А, ето те! Бедния ни Роскари, страда ужасно. Без съмнение от нещо, което е изял.

– Умирам. Болката... тя е ужасна. О! – простена дребният мъж.

Отново се превеи, притискайки с две ръце стомаха си и мятйки се по леглото.

– Трябва да повикаме лекар – предложи Коуан.

Пола го спря, когато той искаше да тръгне към вратата.

– Лекарят вече е на път, ще направи всичко, което може да се направи за бедното страдащо същество. Това е уредено, но Роскари няма да може да пее тази вечер.

– Никога няма да пее отново, аз умирам – простена италианецът.

– Не, няма да умреш. Това е само нещо стомашно, но все едно, не е възможно да пееш – каза Пола.

– Отровен съм.

– Да, без съмнение е птомаин. Остани с него, Елиз, докато дойде лекарят – рече Пола.

Певецата повлече Коуан със себе си навън от стаята и попита:

– Какво ще правим?

Коуан безнадеждно поклати глава. Времето вече беше толкова напреднало, че нямаше да е възможно да дойде някой от Лондон, за да замени Роскари. Лейди Ръстънбъри, която току-що бяха информирали за болестта на госта ѝ, дойде задъхана по коридора и се присъедини към тях. Нейната основна грижа, както и тази на Пола Назорков, бе успехът на „Тоска“.

– Само ако имаше някой под ръка – простена примадоната.

– А! Разбира се! Бреон – внезапно извика лейди Ръстънбъри.

– Бреон?

– Да, Едуар Бреон, знаете ли, известният френски баритон. Живее тук наблизо, в „Кънтри хоумс“ от тази седмица, имаше снимка на къщата му. Тъкмо той ни трябва.

– Това е небесна благодат. Бреон в ролята на Скарпия, добре си го спомням, беше една от най-големите му роли. Но вече не пее, нали? – попита Назорков.

– Ще го доведе. Оставете това на мен – каза лейди Ръстънбъри.

И тъй като беше решителна жена, веднага поръча да ѝ приготвят колата. Десет минути по-късно в провинциалното убежище на Мосю Едуар Бреон нахълта развълнуваната графиня. След като си наумеше нещо, лейди Ръстънбъри действаше много решително и без колебание. Мосю Бреон разбра, че не му остава нищо друго, освен да се подчини. Той самият имаше много скромнен произход, но бе се изкачил до върховете на професията си и беше поставен на равна нога с херцози и принцове. Този факт винаги го изпълваше със задоволство. И все пак откакто се оттегли в това старомодно местенце в Англия, се чувстваше неудовлетворен. Липсваше му живота, изпълнен с хвалебствия и аплодисменти, а и английското графство не беше готово да го приеме толкова добре, колкото той смяташе, че е редно. Поради това беше много поласкан и очарован от молбата на лейди Ръстънбъри.

– Ще направя това, което е по силите ми – каза усмихвайки се той. – Както знаете, от дълго време не съм пял на обществено място. Дори не подготвям ученици, само един или двама, по изключение. Но хайде, щом сеньор Роскари е неразположен...

– Беше ужасен удар – отбеляза лейди Ръстънбъри.

– Не че той е наистина голям певец – вметна Бреон.

Подробно ѝ обясни защо е така. Изглежда след оттеглянето на Едуар Бреон не е имало друг забележителен баритон.

– Мадам Назорков пее Тоска. Предполагам, че я познавате? – попита лейди Ръстънбъри.

– Никога не сме се срещали. Слушах я веднъж да пее в Ню Йорк. Голяма актриса, има усет към драмата – каза Бреон.

Лейди Ръстънбъри почувства облекчение. Човек никога не знае какво да очаква от тези певци. Проявяват такава странна ревност и антипатия.

Около двадесет минути по-късно тя отново влезе в залата на замъка, махайки триумфиращо с ръка и смеейки се, извика:

– Доведох го. Скъпият Мосю Бреон наистина беше много любезен,

никога няма да забравя жеста му.

Всички се струпаха около французина, а благодарността и признателността им го поласкаха. Въпреки че беше вече на шестдесет години, Едуар Бреон все още изглеждаше добре, висок, с тъмна коса, привлекателен.

– А сега, къде е мадам? – попита лейди Ръстънбъри. – О! Ето я.

Пола Назорков не бе взела участие във всеобщото приветстване на французина. Беше останала седнала тихо на дъбовия си стол в сянката на камината. Разбира се, огън нямаше, тъй като вечерта беше топла. Певицата бавно размахваше ветрило от палмови листа. Беше толкова надменна и незаинтересована, че лейди Ръстънбъри се притесни, да не е обидена.

– Бреон, казахте, че никога не сте се срещали с мадам Назорков. – И тя го поведе към певицата.

След един последен повей на ветрилото, не завършвайки замахваването, Пола Назорков го остави и подаде ръка на французина. Той я пое и се поклони ниско над нея, а от устните на примадоната се изплъзна лека въздишка. Бреон каза:

– Мадам, ние никога не сме пели заедно. Това наказание ми наложи моята възраст! Но съдбата беше благосклонна към мен и ми се притече на помощ.

Пола тихо се засмя.

– Прекалено сте мил, мосю Бреон. Когато бях само бедна неизвестна певица, се учех от вас. Вашия Риголето... какво изкуство, какво съвършенство! Никой не можеше да ви съперничи.

– Уви! Моето време отмина. Скарпия, Риголето, Радамес, Шарплес, колко пъти съм ги пял, а сега... край! – рече Бреон, преструвайки се, че въздиша.

– Но тази вечер.

– Наистина, мадам, забравих. Тази вечер.

– Пели сте с много Тоски, но никога с мен! – рече надменно Назорков.

Французинът се поклони и тихо каза:

– Ще бъде чест за мен. Това е голяма роля, мадам.

– Нужна е не само певица, но и актриса – вмъкна лейди Ръстънбъри.

– Вярно е – съгласи се Бреон. – Спомням си, когато бях млад, в Италия, отидох в един малко затънт театър в Милано. Билетът ми струваше само няколко лири, но в онази вечер слушах такова добро

пеене, каквото бях слушал в Метрополитен Опера в Ню Йорк. Едно много младо момиче пя Тоска, пя ангелски. Никога няма да забравя гласа ѝ във „Виси д'арте“, толкова ясен и чист. Но драматичната сила, точно тя липсваше.

Назорков кимна и промълви:

– Тя идва по-късно.

– Наистина. Проявих интерес към кариерата на онова младо момиче. Казваше се Бианка Капели. Благодарение на мен тя има шанса да получи солидни ангажименти, но беше глупава за съжаление. – Той сви рамене.

– В какъв смисъл глупава?

Въпроса зададе Бланш Амери, двадесет и четири годишната дъщеря на лейди Ръстънбъри. Стройно момиче с големи сини очи.

Французинът веднага се обърна учтиво към нея:

– Уви, мадмоазел, беше се забъркала с някакъв долен човек, грубиян, член на Камората. Той си имаше неприятности с полицията, беше осъден на смърт. Тя дойде при мен, молейки ме да направя нещо, за да спася любовника ѝ.

Бланш Амери го гледаше внимателно. Попита задъхано:

– Направихте ли го?

– Аз ли, мадмоазел, какво можех да направя? Един чужденец в страната.

– Може да сте имали влияние? – предположи Назорков с ниския си трептящ глас.

– Дори да съм имал, съмнявам се дали щях да го използвам. Човекът не го заслужаваше. Направих това, което можах за момичето.

Усмивна се леко и момичето забеляза нещо особено и противно в усмивката му. Тя почувства, че в този миг думите му далеч не изразяваха неговите мисли.

– Направили сте каквото сте могли – обади се отново примадоната. – Било е много любезно от ваша страна и тя сигурно ви е била благодарна, нали?

Французинът сви рамене и каза:

– Мъжът беше екзекутиран, а момичето отиде в манастир. И *voilà!*¹ Светът загуби една певица.

Назорков се засмя тихо и каза:

– Ние, руснаците, не сме толкова верни в любовта.

1. Ето! (фр.) – Б.пр.

Докато певицата говореше, Бланш Амери погледна към Коуан и забеляза бързо преминалото по лицето му удивление и устата му, която почти се отвори, но после устните му силно се стиснаха след предупредителния поглед на Пола.

На вратата се появи икономът. Изправяйки се, лейди Ръстънбъри обяви:

– Вечерята. Вие, бедни същества, толкова съжалявам за вас, сигурно е ужасно, че трябва винаги да гладувате преди пееие. Но след това ще ви поднесат много богата вечеря.

– Ще я очакваме. След това! – каза Пола Назорков и се засмя тихо.

III

В театъра първото действие на „Тоска“ току-що беше завършило. Зрителите се раздвижиха и заговориха помежду си. Кралските особи, очарователни и грациозни, седяха на трите кадифени стола на първия ред. Всички си шепнеха. Общо бе чувството, че в първото действие Назорков едва ли се бе издигнала до висотата на своята репутация. По-голямата част от публиката не знаеше, че така певицата проявяваше своето изкуство – през първото действие тя щадеше гласа си и себе си. Нейната Тоска беше лекомислена и повърхностна, кокетно ревнива и вълнуваща, за нея любовта беше играчка. Бреон, въпреки че гласът му беше вече изгубил част от великолепието си, все още представляваше величествена фигура в ролята на циничния Скарпия. В начина, по който играеше ролята, нямаше и намек за стария развратник. Той представляваше Скарпия като красив, почти благ човек, със само леко загатване за коварната злоба, която беше в основата на неговите прояви. В последния откъс, с органа и шествието, когато Скарпия стои, потънал в мисли, злорадстващ с плана си да притежава Тоска, Бреон показва голямо майсторство. Завесата се вдигна за второто действие, сцената в дома на Скарпия.

Този път, когато Тоска влезе, изведнъж пролича майсторството на Назорков. Това беше жена, изпаднала в смъртен ужас. Играеше ролята си с увереността на отлична актриса. Лекотата, с която поздрави Скарпия, безгрижието ѝ, усмивката ѝ, когато му отговаряше! В тази сцена Пола Назорков се държеше необикновено спокойно, с безчувствено усмихнато лице, играеше само с очите си. Хвърляше убийствени погледи към Скарпия, издавайки истинските си чувства. И така, действието се развиваше – сцената на мъчението, когато Тоска губи самообладание и рухва в краката на Скарпия, умолявайки го напразно за милост. Възрастният лорд Леконмер, познавач на музиката, се размърда одобрително, а един чужд посланик, седящ до него, промълви:

– Назорков надминава себе си тази вечер. Никоя друга жена не може да се държи на сцената като нея.

Леконмер кимна.

А сега Скарпия поставя условията си и Тоска, ужасена, избягва от него към прозореца. После се чува далечно биене на барабани и Тоска, изтощена се хвърля на канапето. Скарпия, който стои над нея, разказва

как хората му вдигат бесилката, следва тишина и отново далечното биене на барабани. Назорков лежи по очи на канапето, главата ѝ виси надолу, почти докосвайки пода, скрита зад косата ѝ. После, в рязък контраст с чувствата и стреса на последните двадесет минути, гласът ѝ прозвучава, висок и ясен, както бе казала на Коуан – глас на момче, пеещо в хор, или на ангел.

– *Vissi d'arte, vissi d'arte, no feci mai male ad anima viva. Con man furtiva qante miserie conobbi, aiutai.*

Беше глас на скитащо се, объркано дете. След това тя още веднъж коленичи и се моли до мига, в който влиза Сполета. Тоска, изтощена се предава и Скарпия изговаря съдбоносните си думи с двойко значение. Сполета отново излиза. След това настъпва драматичния миг, когато Тоска, повдигайки чаша вино с треперещата си ръка, вижда ножа на масата и го скрива зад себе си.

Бреон се изправи красив, навъсен, пламтящ от страст.

– *Tosca, finalmente mia!* (Тоска, най-сетне моя!)

Той е пронизан с ножа и Тоска отмъстителното изсъсква:

– *Questo e il bacio di Tosca!* (Това е целувката на Тоска.)

Никога Назорков не беше се вживявала толкова в акта на отмъщение на Тоска. Това последно жестоко прошепнато „*Muoi dannato*“ и после със странен, тих глас, който се понесе в театъра:

– *Og gli perdono!* (Сега му прощавам!)

Тихата траурна музика когато Тоска започва своя ритуал, поставяйки свещите от двете страни на главата му, разпятието на гърдите, последното ѝ спиране до вратата, поглеждайки назад, биенето на барабани в далечината и завесата пада.

Този път публиката изпадна в истински ентузиазъм, но за кратко. Някой излезе бързо иззад завесата и каза нещо на лорд Ръстънбъри. Той стана и след като се консултира една-две минути, се обърна и махна на сър Доналд Калторп, който беше известен лекар. Почти веднага сред публиката се понесе мътва. Нещо беше станало, злополука, някой беше лошо наранен. Един от певците се появи пред завесата и обясни, че с Бреон за нещастие е станала злополука, операта не можеше да бъде продължена. Отново се понесоха слухове, че Бреон е бил пронизан, Назорков загубила контрол над себе си, вживяла се толкова много в ролята си, че наистина намушкала мъжа, който играел с нея. Говорейки със своя приятел, посланика, лорд Леконмер почувства, че някой го докосна по ръката и като се обърна, видя Бланш Амери. Тя каза:

– Не беше злополука. Сигурна съм, че не беше злополука. Не чухте ли, точно преди вечеря, онази история, която той разказваше за момичето в Италия? Онова момиче е било Пола Назорков. Веднага след това тя каза, че е руския и аз видях удивения поглед на господин Коуан. Тя може да е приела руско име, но той много добре знае, че е италианка.

– Скъпа Бланш! – възкликна удивено лорд Леконмер.

– Казвам ви, сигурна съм. В спалнята си тя имаше вестник, отворен на страница със снимка, показваща мосю Бреон в английската му провинциална къща. Знаела е преди да дойде тук. Предполагам, че тя е дала нещо на онзи нещастен италианец, за да го разболее.

– Но защо? Защо? – извика лорд Леконмер.

– Не разбирате ли? Това е отново историята на Тоска. Той е искал да я има в Италия, но тя била вярна. Отишла при него, за да го накара да спаси любовника ѝ, а той се е престорил, че ще го направи. Вместо това го оставил да умре. А сега, най-после, дойде нейното отмъщение. Не чухте ли по какъв начин изсъска: „Аз съм Тоска“? Аз видях лицето на Бреон, когато го каза, тогава той разбра. Позна я!

Пола Назорков седеше неподвижна в съблекалнята си с наметната хермелинова мантия. На вратата се почука.

– Влез – рече примадоната.

Елиз влезе. Тя ридаше.

– Мадам, мадам, той е мъртъв! И...

– Да?

– Мадам, как да ви го кажа? Там чакат двама господата от полицията, искат да говорят с вас.

Пола Назорков се изправи в цял ръст.

– Аз ще отида при тях – каза тя тихо.

Свали от шията си една огърлица от перли и я сложи в ръцете на французойката.

– За теб са, Елиз, ти беше добро момиче. Няма да са ми нужни там, където отивам. Разбираш ли, Елиз? Аз повече няма да пея Тоска.

За момент застана до вратата, погледът ѝ обгърна гостната така, сякаш гледаше назад към последните тридесет години от кариерата си.

После промълви тихо през зъби последните думи на друга опера:

„La comedia e finita!“

КРАЙ

© 1934 Агата Кристи
© 1995 Елена Захариева, превод от английски
© 1995 Иван Захариев, превод от английски

Agatha Christie
Swan Song, 1934

Публикация

Агата Кристи. Загадката на Листърдейл. Разкази
Издаелство „Абагар холдинг“, София, 1995 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7822>]